

ZAMFIRESCU RACOȚI & PARTNERS
ATTORNEYS AT LAW

Probleme de concurență în creditele sindicalizate

**Conferința de drept bancar – Universitatea de Vest Timișoara
30 martie 2018**

Cuprins

- Regulile de concurență aplicabile**
- Perspectiva eficiențelor**
- Probleme de concurență potențiale**
- Principale reguli**
- În loc de concluzii**

Înțelegeri anticoncurențiale

❑ Art. 5 (1) Legea concurenței nr. 21/1996 (“Legea concurenței”), republicată, cu modificările ulterioare

Orice

- înțelegeri între întreprinderi,
- decizii ale asociațiilor de întreprinderi și
- practici concertate

care au ca obiect sau au ca efect împiedicarea, restrângerea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia

❑ Art. 101 (1) Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (“TFUE”)

Înțelegeri pe orizontală

- ❑ **Cele mai grave practici anticoncurențiale**
- ❑ **Cartelul constă într-o înțelegere între două sau mai multe întreprinderi concurente de a reduce sau chiar de a elimina concurența dintre ele**
- ❑ **Membrii unui cartel:**
 - stabilesc împreună prețuri sau discounturi pentru produsele oferite pe piață (fixarea prețurilor)
 - controlează împreună nivelul producției în scopul păstrării unui nivel ridicat al prețurilor (limitarea producției)
 - își împart piețele pe care fiecare își va desface produsele sau își împart portofoliul de clienți, în scopul de a nu se concura (împărțirea pieței)
 - schimbă informații sensibile comercial
- ❑ **Restricțiile grave sancționabile indiferent de cota de piață a participanților**
 - fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți,
 - limitarea producției sau a vânzărilor,
 - împărțirea piețelor sau a clienților

Sancțiunile sunt foarte mari

- ❑ **Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 0,5% la 10% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancționării comiterea unor practici anticoncurențiale interzise de Legea concurenței sau TFUE**
- ❑ **Răspunderea civilă delictuală:** orice persoană care a suferit un prejudiciu cauzat de o practică anticoncurențială poate solicita și obține repararea integrală a prejudiciului respectiv (răspundere solidară, prezumția absolută cu privire la existența faptei ilicite și autorii acesteia)
- ❑ **Nulitatea:** Sunt nule de drept orice înțelegeri sau decizii interzise prin Legea Concurenței sau TFUE, respectiv orice angajamente, convenții ori clauze contractuale raportându-se la o practică anticoncurențială
- ❑ **Răspundere penală:** fapta oricărei persoane care exercită funcția de administrator, reprezentant legal ori care exercită în orice alt mod funcții de conducere într-o întreprindere de a concepe sau organiza, cu intenție, vreuna dintre practicile interzise potrivit prevederilor art. 5 (1) și care nu sunt exceptate potrivit prevederilor art. 5 (2) constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani ori cu amendă și interzicerea unor drepturi

Perspectiva concurențială

❑ Art. 5(2) Legea concurenței, Art. 101 (3) TFEU

- (a) contribuie la îmbunătățirea producției sau distribuției de mărfuri ori la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând, în același timp, consumatorilor un avantaj corespunzător celui realizat de părțile la respectiva înțelegere, decizie ori practică concertată;
- (b) impun întreprinderilor în cauză doar acele restricții care sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective;
- (c) nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența de pe o parte substanțială a pieței produselor în cauză.

❑ Potențial de creșteri semnificative ale eficienței și efecte pro-concurențiale, scop legitim

- oferă în special debitorilor accesul la un pool mai mare de fonduri, la care altfel nu ar avea acces
- permițând în același timp creditorilor să diversifice riscul

❑ Concurența se manifestă la momentul acordării mandatului (riscuri de concurență înainte dar și după acordare)

Probleme de concurență pot să apară

- ❑ *Împrumutul sindicalizat este o formă de consorțiu între concurenți prin care băncile convin în mod colectiv să acorde un împrumut în termeni și condiții similare unui debitor/grup de debitori*

- ❑ *Risc ridicat în interacțiunile între concurenți*
 - **Discuții privind strategia și opțiunile între concurenți**
 - **Deciziile legate de prețuri/termeni comerciali**
 - **Schimbul de informații între concurenți (prețuri, marje, condiții de credit prezente sau viitoare)**
 - **Întâlniri în cadrul cărora se poartă discuții legate de standarde**
 - **Limitarea accesului la informații/piață (lipsa de transparență)**

- ❑ *Interacțiuni la nivel de operațiune dar și de asociații specializate – contacte care pot conduce la coordonarea comportamentului ulterior*

Autoritățile de concurență analizează

❑ **Autoritatea de concurență din Olanda**

2010 – Investigație sectorială pe piața creditelor sindicalizate și tip club

Numărul de bănci active pe piața din Olanda s-a redus, opțiuni limitate

Autoritatea nu a identificat încălcări ale Legii concurenței din Olanda

❑ **Autoritățile de concurență din UK**

2011 Office of Fair Trading – studiu de piață Equity Underwriting and Associated Services

2016 Financial Conduct Authority – dovezi privind o potențială încălcare privind schimbul de informații privind prețuri și condiții, scrisori oficiale de atenționare, măsuri ale băncilor vizate de întărire a conformării cu regulile de concurență

❑ **Comisia Europeană**

Management Plan 2017

This area exhibits close cooperation between market participants in opaque or intransparent settings, such as over-the-counter (OTC) activities, which are particularly vulnerable to anticompetitive conduct. Work will focus on obtaining relevant information on market structure, dynamics between market participants and potential competition issues

Studiu privind sindicalizarea creditelor în Uniunea Europeană și impactul asupra pieței creditului - Septembrie 2017 (9 luni)

Reguli principale

- Comportament conform în toate etapele:**
 - **în faza de atribuire (oferte pentru mandat) – evitare contacte nepermise între concurenți,**
 - **protocol privind informațiile sensibile comercial primite în mod nesolicitat,**
 - **interacțiuni între concurenți privind stabilirea sau exercitarea unor opțiuni flex,**
 - **coordonarea între creditorii în operațiuni de restructurare sau credite în dificultate.**
- Strategia comercială se stabilește independent de orice alt participant la procesul de sindicalizare.**
- În niciun caz nu se discută prețurile sau strategiile comerciale viitoare în raport cu un anumit debitor cu alți creditorii concurenți efectivi sau potențiali.**

Reguli principale (continuare)

- ❑ Înainte de a începe negocierile cu alți creditori, consimțământul împrumutatului de a contacta concurenții trebuie obținut și consemnat în scris.
- ❑ Trebuie puse în practică proceduri adecvate pentru ca un angajat al băncii să nu poată transmite informații către alte departamente/zone cu privire la informații sensibile din punct de vedere comercial, unde ar putea fi folosite pentru a formula o strategie viitoare.
- ❑ Instruirea personalului implicat în procesul de sindicalizare pentru a se asigura că se comportă în mod corespunzător și în conformitate cu regulile de concurență. Personalul implicat trebuie să poată identifica potențiale încălcări ale regulilor de concurență.
- ❑ Atenție la limbaj! Această regulă se aplică atât în cazul comunicărilor externe, cât și al celor interne și în legătură cu orice tip de document – toate comunicările scrise trebuie considerate drept comunicări oficiale, inclusiv e-mailurile, programările, notele scrise de mână și utilizarea mediilor sociale.

În loc de concluzii

- ❑ **Împrumuturile multi-creditor nu sunt exceptate de la aplicarea legislației concurenței**
- ❑ **Riscul aplicării de sancțiuni în caz de nerespectare este ridicat**

Decembrie 2016 - Comisia Europeană a decis să amendeze Crédit Agricole, HSBC și JPMorgan Chase cu amenzi de peste 485 de milioane de euro pentru participarea la “cartelul EURIBOR” – băncile au convenit asupra unui produs financiar instrument financiar derivat pe rata dobânzii în euro, încălcând normele UE antitrust

“munca noastră în sectorul financiar nu este încheiată”

Decembrie 2017 – Consiliul Concurenței a efectuat inspecții inopinate la sediile a 25 bănci, Instituții Financiare Non-Bancare (IFN), societăți de leasing, asociații profesionale și patronale din domeniul serviciilor financiare

“ne așteptăm ca sectorul financiar să rămână în atenția autorității de concurență”

- ❑ **Acordare atenție mărită pentru respectarea regulilor de concurență și analiza aspectelor de concurență în fiecare operațiune, *better safe than sorry***

Vă mulțumesc

Elena Iacob
Partener

Zamfirescu Racoti & Partners

Attorneys at Law

12 Plantelor Street, District 2, Bucharest RO-023974, Romania

Tel: (00 40 21) 311 05 17 (18)

Fax: (00 40 21) 311 05 19

